Lieta Nr.C04187312

C-0608-13/24

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 02.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja M.Bebriša,

ar sekretāri D.Korņējevu,

piedaloties prasītāja AS "Swedbank" pilnvarotai pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS "Swedbank" prasībā pret SIA "MIAD 2006" un fiziskām personām /pers. C//pers. c/, /pers. E/ un /pers. F/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1.] AS "Swedbank" (turpmāk tekstā - prasītājs) 2012.gada 27.janvārī cēlusi Rīgas apgabaltiesā prasību pret SIA "MIAD 2006" (tekstā - atbildētājs Nr.1), /pers. C//pers. c/ (tekstā - atbildētājs Nr.2), /pers. E/ (tekstā - atbildētājs Nr.3), un /pers. F/ (turpmāk tekstā - atbildētājs Nr.4) par parāda piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1943., 1946., 1278., 1319., 1321., 1716., 1720., 1669., 1670., 1672., 1692., 1698., 1702., 1756., 1759. un 1763.pantu, lūdza tiesu piedzīt no atbildētājiem Nr.2, Nr.3 un Nr.4 par labu prasītājam parādu ? LVL 70 000,00 no katra, vēršot piedziņu uz atbildētāju naudas līdzekļiem, kustamo mantu un nekustamo īpašumu, kā arī noteikt, ka prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt no atbildētajiem 6% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas un piedzīt visus tiesāšanās izdevumus.

[2.] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 03.janvārī starp prasītāju un atbildētāju Nr.1 tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.07-000984-IN, (tekstā - aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza parādniekam Nr.1 aizdevumu EUR 885`000,00 apmērā, (turpmāk tekstā - aizdevums), pārskaitot to saskaņā ar aizdevuma līguma II daļas ?Īpašie noteikumi? 4.punktu atbildētāja Nr.1 kapitāla daļu iegādei.

[2.1.] No aizdevuma līguma izrietošo saistību un visu prasījumu, kuri var rasties atbildētāja Nr.1 saistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā, nodrošināšanai pilnā apmērā tika sniegts sekojošs nodrošinājums:

[2.1.1.] Saskaņā ar 2007.gada 03.janvāra galvojuma līgumu Nr. 07-000984-IN/4 (turpmāk tekstā - galvojuma līgums Nr.1) atbildētājs Nr.3 uzņēmās galvojuma saistības atbildēt par galvenā parādnieka saistībām EUR 885 000,00 apmērā kā pats parādnieks.

[2.1.2.] Saskaņā ar 2007.gada 03.janvāra galvojuma līgumu Nr. 07-000984-IN/5 (turpmāk tekstā - galvojuma līgums Nr.2) atbildētājs Nr.2 uzņēmās galvojuma saistības atbildēt par galvenā parādnieka saistībām EUR 885 000,00 apmērā kā pats parādnieks.

[2.1.3.] Saskaņā ar 2007.gada 03.janvāra galvojuma līgumu Nr. 07-000984-IN/6 (turpmāk tekstā - galvojuma līgums Nr.3) atbildētājs Nr.4 uzņēmās galvojuma saistības atbildēt par galvenā parādnieka saistībām EUR 885 000,00 apmērā kā pats parādnieks.

[2.2.] Prasības pieteikumā atreferēts galvojuma līgumu p.5.1. un norādīts, ka prasītājs 2010.gada 25.februārī nosūtījis visiem atbildētājiem paziņojumu, kurā paziņojis, ka banka pamatojoties uz aizdevuma līguma II daļas 3.2.punkta nosacījumiem, nav ieinteresēta tālākā līgumsaistību uzturēšanā starp pusēm, kā arī pieprasījis nekavējoties pilnībā izpildīt no aizdevuma līguma izrietošās saistības, samaksājot prasītājam, saskaņā ar aizdevuma līgumu saņemto un bankai neatmaksāto aizdevuma summu kopā ar procentiem, tādā apmērā, kādus tie sastādīs uz naudas līdzekļu atmaksas dienu.

[2.3.] 2010.gada 07. septembrī atbildētājam Nr.1 tika pasludināts maksātnespējas process, minētajā procesā tika pieteikts prasītāja kreditora prasījums.

2011.gada 30. novembrī saskaņā ar atbildētāja Nr.1 administratora 29.11.2010. lēmumu Nr.29/11/10/01 prasītāja kā nenodrošinātā kreditora prasījums tika atzīts LVL 514 504,78 apmērā. Parāds sastāv no galvenā prasījuma LVL 319 842,69 un blakus prasījuma LVL 194 662,09.

Prasītājs norāda, ka tālab, ka nav iespējama parāda piedziņa no galvenā parādnieka (atbildētāja Nr.1), ir radies līgumisks pamats piedzīt parādu vienādās daļās no galviniekiem.

[3.] Uz tiesas sēdi, par kuras laiku un vietu lietas dalībniekiem bija paziņots Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā, bija ieradusies prasītāja pilnvarotā pārstāve. Atbildētāji uz tiesas sēdi nebija ieradušies, nepaziņojot par neierašanās iemesliem.

Konstatējot, ka Civilprocesa likuma 209.pantā paredzētie nosacījumi, kas uzliek tiesai par pienākumu atlikt lietas izskatīšanu, nepastāv, un atbildētāji Civilprocesa noteikumiem atbilstošā veidā informēti par tiesas sēdi, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez atbildētāju klātbūtnes, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. panta pirmās daļas noteikumiem.

Prasītājas pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē uzturēja prasību uz tajā norādītajiem argumentiem un lūdza apmierināt.

Motīvu daļa:

Noklausījusies lietas dalībnieces paskaidrojumus, iepazinusies ar lietas materiāliem un izvērtējusi visus lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma sekojošu apsvērumu dēļ.

[4.] Lietā nav strīda par faktu, ka 2007.gada 03.janvārī starp prasītāju kā aizdevēju un atbildētāju Nr.1 kā kredītņēmēju tika noslēgts Kredīta līgums, saskaņā ar kuru atbildētājam Nr.1 tika izsniegts aizdevums EUR 885 000,00 apmērā kapitāla daļu iegādes finansēšanai, nosakot kredīta atmaksas termiņu ? 2018.gada 30.decembris.

No lietas materiāliem konstatējams, ka ar 2007.gada 08.oktobra pušu vienošanos par izmaiņām aizdevuma līgumā tika grozīts nodrošinājuma sastāvs, kas izriet no aizdevuma līguma I. daļas 8.punkta.

Izvērtējot minētos pierādījumus, tiesa atzīst, ka tā kā pušu starpā noslēgtais līgums tiesā nav apstrīdēts un par tā spēkā esamību nav strīdu, tad tas atzīstams par tiesīgi noslēgtu darījumu, kas atbilstoši Civillikuma 1587.pantam uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[5.] Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Juridiskajā literatūrā izteikts viedoklis, ka aizdevuma līgums ir reāllīgums, kura noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas nodošana (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000, 382.lpp.).

Lietā nav strīda par aizdevuma summas izmaksas faktu galvenajam aizņēmējam, kā arī faktu, ka atbildētājs Nr.1 pieļāvis saistības neizpildi un veicis līgumā paredzēto maksājumu nokavējumu.

Pie apstākļiem, ka atbildētājs Nr.1 ir pielaidis aizdevuma atmaksas nokavējumu, radušos parādu nav atmaksājis, tiesa atzīst, ka prasītājam bija tiesības izlietot kredīta līgumā II daļas 3.2.punktu un 4.apakšpunktā pielīgtās saistības prasīt aizdevuma atmaksu pirms termiņa nokavējuma.

[6.] Lietā nepastāv strīds, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2010.gada 07.septembra lēmumu

pasludinātais atbildētāja Nr.1 maksātnespējas process ir izbeigts, arī Tiesu informācijas sistēmas (TIS) datu bāzes Uzņēmuma reģistra ieraksts liecina par atbildētāja Nr.1 likvidāciju.

No Komerclikuma 115.panta izriet, ka pēc likvidācijas pabeigšanas visiem sabiedrības likvidatoriem ir pienākums pieteikt sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra. Savukārt, komercsabiedrības izslēgšana no komercreģistra, izbeidzot maksātnespējas procesu sakarā ar bankrota procedūras pabeigšanu, ir notikums, kas izbeidz tiesību subjektu un līdz ar to, neesot tiesību un saistību pārņēmējam, izbeidz arī tās saistības, tomēr tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka minētais nav uzskatāms par notikumu, kas saskaņā ar Civillikuma 1712.pantu izbeidz galvojumu (2011.gada 27.aprīļa Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumā, lietā Nr. SKC-86).

Tādējādi tiesa secina, ka iestājies Civillikumā paredzētais gadījums un kreditoram rodas tiesības nekavējoši celt prasību pret galviniekiem, pamatojoties uz Civillikuma 1703.panta 2.punktu, jo ir pierādīta galvenā parādnieka faktiskā maksātnespēja.

[7.] Lietā nepastāv strīds, ka aizdevuma līgumā izrietošo saistību pastiprināšanai 2007.gada 03.janvārī prasītājs un atbildētāji Nr.2, Nr.3 un Nr.4 bija noslēguši identiska satura galvojuma līgumus Nr.1., Nr.2 un Nr.3 (lietas lapas 15-17).

Saskaņā ar galvojuma līgumu p.5.1. noteikumiem atbildētāji Nr.2, Nr.3 un Nr.4 kā galvinieki uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājam par parādnieka parādu saskaņā ar kredīta līgumu ar visu savu mantu.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Civillikuma 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas un nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Civillikuma 1702.pants noteic, ka ja pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ka galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Atbilstoši minētajām tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasītājs pamatoti cēlis prasību pret galviniekiem par parāda piedziņu, kuri no aizdevuma līgumā pielīgto saistību neizpildes gadījumā uzņēmās pienākumu samaksāt bankai kavētos maksājumus aizņēmēja vietā, gadījumā, ja galvenais parādnieks savu saistību neizpilda.

Tiesa konstatē, ka galvotāji atbilstoši Civilprocesa likuma 178.panta otrās daļas prasībām, galvojuma līgumus nav apstrīdējuši, līdz ar minētie līgumi atzīstami par tiesīgi noslēgtiem darījumiem un no to izrietošās saistības izpildāmas.

[8.] No ieraksta Latvijas valsts Maksātnespējas reģistrā, tiesa konstatē, ka ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2013.gada 12.jūnija lēmumu pasludināts atbildētāja Nr.2 maksātnespējas process, ber ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 07.jūnija lēmumu pasludināts atbildētāja Nr.3 maksātnespējas process.

Tāpat konstatējams, ka prasītājs pieteicis atbildētāja Nr.2 administratoram kreditora prasījumu par summu LVL 660 878,22, kas sastāv no galvenā prasījuma LVL 441 320,82 un blakus prasījuma LVL 219 557,40, un atbildētāja Nr.3 administratoram kreditora prasījumu par summu LVL 508 753,83, kas sastāv no galvenā prasījumā LVL 314 473,18 un blakus prasījuma LVL 194 280,65 (lietas lapas 90-91). Lietā nav strīda, ka minētie prasījumi izriet no galvojuma līgumiem, kuros atbildētāji Nr.2 un Nr.3 bija uzņēmušies galvot par atbildētāja Nr.1 aizdevuma saistībām pret prasītāju.

Maksātnespējas likuma 134.panta otrās daļas 1. un 3.punkta prasības paredz, ka pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas tiek apturēta izpildu lietvedība lietās par piespriesto, bet nepiedzīto summu piedziņu un lietās par parādnieka saistību izpildīšanu tiesas ceļā; parādnieks zaudē tiesības rīkoties ar visu savu mantu, apstājas aizdevuma (kredīta) lietošanas procentu pieaugums, likumisko procentu pieaugums, līgumsoda pieaugums (tajā skaitā procentos izteikta līgumsoda pieaugums), nokavējuma naudas pieaugums (arī tad, ja tā noteikta kā līgumsods).

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētāju Nr.2 un Nr.3 kā fizisku personu maksātnespējas procesa pasludināšana nav pamats tiesvedības apturēšanai pret minētajām personām, jo speciālais Maksātnespējas likums ir paredzējis izpildu lietvedības nevis tiesvedības apturēšanu.

[9.] Kā atzīts judikatūrā (Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.janvāra spriedumā lietā SKC- 27/2013), tad galviniekam, aizstāvoties pret prasību, ir tiesības norādīt tiesai ne vien uz apstākļiem par galvenā parādnieka saistības izpildījuma apmēru, bet arī uz argumentiem, kuri uz laiku vai vispār paralizē kreditora tiesības saņemt izpildījumu pēc galvenās saistības. Lai realizētu minētās tiesības, galvinieks var izlietot visus Civilprocesa likumā paredzētos aizsardzības līdzekļus ? izteikt iebildumus pret prasību, celt pretprasību u.c.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka neviens no atbildētājiem atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai nav iesnieguši pierādījumus tam, ka savas no galvojuma līgumiem izrietošās saistības būtu izpildījuši un parādu prasītājam samaksājuši, kā arī pamatotus iebildumus par saistības esamību nav cēluši, kaut viņiem bija visas iespējas to darīt, jo

atbildētājiem bija nodrošināts tulks viņiem saprotamā spāņu valodā, kā arī pieejami zvērināta advokāta pakalpojumi. Konstatējot, ka aizdevuma parāds no galvenā parādnieka nav atgūts, tiesa atzīst prasību par apmierinājumu un nospriež, ka par labu prasītājam no atbildētājiem Nr.2, Nr.3 un Nr.4 ir piedzenama neatmaksātā kredīta summa LVL 70 000,00 apmērā no katra.

[10.] Saistībā ar šajā prasījumā ietverto lūgumu vērst piedziņu uz atbildētāju naudas līdzekļiem, kustamo mantu un nekustamo īpašumu, tiesa norāda, ka šī lūguma apmierināšanai nav pamata, jo minētais jautājums nav izlemjams ar tiesas spriedumu, bet lemjams sprieduma izpildes procesā, ko pēc piedzinēja lūguma veic zvērināts tiesu izpildītājs, saskaņā ar Civilprocesa likuma E daļas nosacījumiem, kā arī piedziņas procesam pret atbildētāju Nr.2 un Nr.3 pastāv Maksātnespējas procesa likumā paredzētie aprobežojumi.

[11.] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, un Civillikuma 1764.pantam, kas nosaka, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu, prasītājam nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei vai līdz brīdim, kad procenti sasniegs pamatparāda summu.

Maksātnespējas likuma 134.panta otrās daļas 3.punkta prasības paredz, ka pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa apstājas likumisko procentu pieaugums.

Saistībā ar minēto tiesību normu un ievērojot apstākli, ka atbildētājam Nr.2 un Nr.3 pasludināts maksātnespējas process, tiesa nenosaka prasītājam tiesības saņemt no šiem atbildētājiem likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei. Attiecībā uz atbildētāju Nr.4 prasījums par tiesību noteikšanu likumisko procentu saņemšanai no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas summas Ls 70`000,00 apmērā ir apmierināms, jo minētās normas prasības uz šo atbildētāju nav attiecināmas.

[12.] Tādējādi tiesa atzīst, ka konstatējams pamats prasības apmierināšanai un līdz ar to rodas pamats jautājuma par kopējo tiesas izdevumu atmaksu izlemšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Tā kā prasība apmierināta pilnā apmērā, ir radies pamats no atbildētājiem vienādās daļās (LVL 540,81 no katra) par labu prasītajam piedzīt tiesas izdevumus, kas sastāv no valsts nodevas par prasības pieteikumu - LVL 1620,00 un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītiem izdevumiem LVL 2,44, kopā LVL 1622,44, saskaņā ar lietā esošajiem maksājuma dokumentiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no atbildētājiem valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) LVL 35,99 apmērā piedzenama no atbildētājiem vienādās daļās, attiecīgi LVL 12,00 no katra, tomēr ņemot vērā faktu, ka atbildētājs Nr.2 un Nr.3 ir pasludināti par maksātnespējīgiem, tad tiesas izdevumu piedziņai par labu valstij no šiem atbildētājiem nav pamata.

[13.] Civilprocesa likuma 204^{1}. pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nevar būt garāks par desmit dienām, sprieduma labprātīgai izpildei.

Konkrētajā gadījumā sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms tikai attiecībā uz atbildētāju Nr.4, bet nav nosakāms attiecībā uz atbildētājiem Nr.2 un Nr.3, jo šiem atbildētājiem pasludināts maksātnespējas process un līdz ar to šī sprieduma labprātīgas izpildes jautājumus reglamentē Maksātnespējas likuma noteikumi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 97., 193.panta, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no galvinieka /pers.C./, personas kods /personas kods/, par labu prasītājam AS "Swedbank", reģistrācijas /Nr./, parādu LVL 70 000,00 (septiņdesmit tūkstoši lati).

Piedzīt no galvinieka /pers.E./, personas kods /personas kods/, par labu prasītājam AS "Swedbank", reģistrācijas /Nr/, parādu LVL 70 000,00 (septiņdesmit tūkstoši lati).

Piedzīt no galvinieka /pers.F./, personas kods /personas kods/, par labu AS "Swedbank", reģistrācijas /Nr/, parādu Ls 70 000,00 (septiņdesmit tūkstoši lati), nosakot prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus, kuru apmērs seši no simta gadā, no nesamaksātās parāda summas.

Piedzīt līdzīgās daļās - LVL 540,81 (pieci simti četrdesmit lati un 81 santīms) no katra, no /pers.C./, personas kods /personas kods/, /pers.E./, personas kods /personas kods/, un /pers.F./o, personas kods /personas kods/, par labu AS "Swedbank", reģistrācijas /Nr/, kopējos tiesāšanās izdevumus LVL 1622,44 (viens tūkstotis seši simti divdesmit divi lati un 44 santīmi).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus LVL 12,00 (divpadsmit lati).

Noteikt atbildētājam /pers. F/ desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, iesniedzot apelācijas sūdzību par to Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2013.gada 9.oktobra.

Tiesnese M.Bebriša